

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН 2020-2024 ОНЫ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төлөвлөгөө баталсан:

Аймгийн Засаг дарга

(албан тушаал)

Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч

Г.Батзам

2021 оны .... дүгээр сарын ..... -ний өдөр

Төлөвлөгөө боловсруулсан:

Боловсрол, соёл урлагийн
газрын дарга
(албан тушаал)

А.Зургаанжин

(гарын үсэг)

2021 оны .... дүгээр сарын ..... -ний өдөр

Боловсрол, соёл, урлагийн газрын стратеги төлөвлөгөөний бүрдэл

- 1. Байгууллагын мандат;**
- 2. Алсын хараа;**
- 3. Эрхэм зорилго;**
- 4. Орчны шинжилгээ;**

1. БАЙГУУЛЛАГЫН МАНДАТ

1. Салбарын хууль

-Боловсролын хууль, Бага дунд боловсролын тухай хууль, Сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хамгаалах тухай хууль, Соёлын тухай хууль, Номын сангийн тухай хууль, Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, Музейн тухай хууль

2. Төрийн үйлчилгээг иргэнд хүргэх хууль тогтоомж

-Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, ТОНӨХБҮХА тухай хууль, Жендерийн тэгш байдлыг хангах хууль, Шилэн дансны хууль, ЗЗНДНТУТхууль, Г-житийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлоос урьдчилан сэргийлэх хууль, Эрүүл ахуйн тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Байгууллагын нууцын тухай хууль, Авлигатай тэмцэх тухай хууль, Төрийн албан ёсны хэлний тухай хууль, Гамшгийн тухай хууль,

3. Төрийн бодлогын хүрээнд

- "Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлого, ЮНЕСКО -ийн Инчеоны тунхаглал 2030, Боловсролын мастер төлөвлөгөө -2030, Боловсрольн дунд

хугацааны төлөвлөгөө-2030, Алсын хараа-2050, МУЗГ-ын 2021-2025 оны НЭЗҮЧ, Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, Засгийн газар 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Боловсролын салбарын төвөс боловсролын талаар баримтлах бодлого 2014-2024 он,

3. Боловсролын салбарын үндэсний хөтөлбөрүүд

Хүүхдийн хөгжил хамгааллын хөтөлбөр, Бага насны хүүхдийг осол гэмтлээс сэргийлэх, эцэг эхийн хариуцлагыг өндөржүүлэх хөтөлбөр, Тогтвортой хөгжлийн боловсрол хөтөлбөр, Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих үндэсний хөтөлбөр, Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр –III, Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, Соёл биет бус өв үндэсний хөтөлбөр , Чулуун соёлын өв, Баримтат соёлын өв, Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр –III, "Сонгодог урлаг-2" үндэсний хөтөлбөр

4.Орон нутгийн бодлогын бичиг баримт

Говьсүмбэр аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл,

Аймгийн засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Мандатын шинжилгээний хүснэгт

Салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа хуулийн тоо		19
Үүнээс	Тухайн салбарын хуулийн тоо	11
	Нийтлэг мөрддөг хуулийн тоо	12
Ерөнхий чиг үүрэг:-1 Боловсролын хууль,		
Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх чиг үүрэг
ҮЧҮ-1 Сургуулийн өмнөх боловсрол	Яслид 1-2 насны хүүхдийг хамруулах	Бүх шатны ЗД,
	СӨБ-3-5 насны хүүхдийг хамруулах	
	СӨБ-д 5 настай хүүхдийг бүрэн хамруулах	
ҮЧҮ-2 Бага боловсрол	6-8 настай хүүхдийг сургуульд бүрэн хамруулах	Бүх шатны ЗД,
	Эх хэлний чадамжтай, сурх арга барил эзэмшүүлнэ.	
ҮЧҮ-3 Суурь, бүрэн дунд боловсрол	Амьдрах ухаан, шинжлэх ухааны суурь мэдлэг чадвар, бие даан бүтээлчээр суралцах чадамж эзэмшүүлэх	Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар, Уул уурхайн жишиг Полетехникийн коллеж, БҮТ,
	Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох	

ҮЧҮ-4	Боловсролын салбарын үндэсний хөтөлбөрүүд	Тогтвортой хөгжлийн боловсрол хөтөлбөр	Байгаль орчин мэдээлэл сурталчилгааны төв.	
		"Чадварлаг багш" арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		
		"Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр III"		
		Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих үндэсний хөтөлбөр,		
Хүүхдийн хөгжил хамгааллын үндэсний хөтөлбөр,				
Ерөнхий чиг үүрэг-2 Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль,				
ҮЧҮ-1	Хүүхэд хамгааллын бодлого,	Боловсролын салбар дахь хүүхэд хамгаалал	Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар,	
		Бүх орчинд хүүхдийн эрх хангагдах	Цагдаагийн газар, ДЗ Бор-Өндөр ОНХХ,	
		Хүүхэд харах үйлчилгээнд 2-3 насны хүүхдийг хамруулна.		
		Боловсролын байгууллагын орчинд хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх		
Ерөнхий чиг үүрэг-3 Төсвийн тухай хууль				
ҮЧҮ-1	ЕБС-ийн хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний хууль,	Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний газрыг стандартын шаардлагад нийцүүлэх	ХХААХҮГ МХГ	
		Сургуулийн хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээнд ажиллах, мэргэжлийн хүний нөөцийн орон тоог нэмэгдүүлэх		
		Сургууль, цэцэрлэгийн төсвийн төслийг, хуулийн хугацаанд хянах	БСШУ-ны яамны төсвийн бодлогын газар, ЕБС-иуд,	

		Цэцэрлэгүүд
ҮЧҮ-2 Тухайн жилийн төсвийн төслийг хянуулах, төсвийн хуваарилалт, ЗЗНДНТУТхууль, ТОНӨХБҮХАТ хууль,	Сургууль, цэцэрлэгийн батлагдсан төсвийг оновчтой хуваарилах Байгууллагын батлагдсан төсвийг зарцуулах, тайлагнах	Аймгийн ЗДТГ, СТСХ
Шилэн дансны хууль,	Шилэн дансны мэдээлийг хуулийн хугацаанд үнэн зөв мэдээллэх	БСУГ
Ерөнхий чиг үүрэг-4 Соёлын тухай хууль		
ҮЧҮ-1 Үндэсний үнэт зүйл, уламжлалт өв соёлоо дээздэлж, иргэдийг соён гэгээрүүлж, соёл урлагийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлнэ	Боржигин түмний өв соёлыг түгээн дэлгэрүүлж, залуу үед өвлүүлэх, сурталчлан таниулах олон талт арга хэмжээг зохион байгуулах	АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Салбарын хүний нөөцийг бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх, нийгмийн баталгааг сайжруулах	АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Соёл, урлагийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Эх хэл, бичиг үсэг, түүх, соёлын мэдлэгийг гүнзгийрүүлэх, уран сайхан, гоо зүйн хүмүүжил олгох	АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Бүх нийтийн соёл, урлагийн боловсролыг дээшлүүлэх, соён гэгээрүүлэх ажлын тоо	АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Үндэсний, сонгодог, орчин үеийн урлагийн төрлүүдийг жигд хөгжүүлж, хүн амд урлаг гоо зүйн боловсрол олгох	АЗДТГ, БСУГ, Баржигин чуулга
ҮЧҮ-2 Номын сангийн хууль	Соёл урлагийн байгууллагуудын орчин, нэхцэлийг сайжруулж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах	Соёлын яам, АЗДТГ, БСУГ, СУБ-үүд
	Эрдэм шинжилгээ, судалгаа, мэдээллийн төв болох	Нийтийн номын сан, Соёлын төвийн номын сан
	Орон нутгийн номын сангийн сан хөмрөгийг баяжуулах, орон нутгийн иргэнийг номын сангийн үйлчилгээнд өргөн хамруулах арга хэмжээг зохион байгуулах	АЗДТГ, БСУГ, Нийтийн номын сан

	Стандартад нийцсэн номын сангийн үйлчилгээг уншигчид үзүүлэх, уншлагын үйлчилгээг хүргэх;	Нийтийн номын сан, Соёлын төвийн номын сан
ҮЧҮ-3 Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль	<p>Соёлын биет бус өвийг сурвалжлан олох, судалгаа шинжилгээ хийх, бүртгэн баримтжуулах, олон нийтэд таниулах,</p> <p>Нутаг дэвсгэртээ соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлэх, шаардлагатай төсөв хөрөнгийг баталж, хяналт тавих;</p> <p>Соёлын өвийг хамгаалахад идэвх, санаачилгатай оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах, Соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагчдын шавь сургалт явуулах, алдаршуулан урамшуулах хуульд заасан дэмжлэг үзүүлэх;</p>	<p>Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Сум аймгийн засаг дарга</p> <p>Боржигин өв музей, Соёлын төвүүд</p> <p>Боржигин өв музей Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал,</p> <p>Сум аймгийн засаг дарга нар</p>
Музейн тухай хууль	<p>Соёлын өвийн талаарх мэдлэг олгох, түүнийг хамгаалах, сурталчлах арга хэмжээг гэр булийн соёл, хүмүүжлийн уламжлал болон боловсролын тогтолцоогоор дамжуулан хэрэгжүүлэх</p> <p>Музей нь үзмэр, цуглуулгыг эргэлтэд оруулах, мэдлэг мэдээлэл түгээх, техник, технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх зорилгоор үзүүллэгийг тасралтгүй шинэчлэн дэглэх зарчим баримтлана.</p> <p>Соёлын өвийг бүртгэх, цуглуулах соёлын үнэт зүйлийг эрэн сурвалжлах, нээж илрүүлэх, бүртгэл мэдээллийн сан үүсгэх, боловсрол танин мэдэхүйн ажил зохион байгуулах</p>	<p>Боржигин өв музей Соёлын төвүүд</p> <p>Боржигин өв музей Соёлын төвүүд</p> <p>Боржигин өв музей Соёлын төвүүд</p>

2. АЛСЫН ХАРАА

Орон нутгийн онцлогт тохирсон боловсрол, соёлын оновчтой бодлогыг хэрэгжүүлэн, улс орны хөгжлийн суурь болсон чанартай боловсролыг хүн бүр эзэмших боломжийг бурдүүлж, үндэсний өв, соёл, ёс уламжлалаа дээдэлсэн иргэн төлөвшүүлнэ.

3. ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Оюун ухаан, ёс суртахуун, бие бялдрын зохих чадавхитай, хүмүүнлэг ёсыг дээдлэн сахидаг, бие даан сурх, ажиллах, амьдрах чадвартай болгон төлөвшүүлэхэд оршино

4. ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Орчны шинжилгээний үр дүнг нэгтгэх SWOT хүснэгт /БОЛОВСРОЛ/

Зорилт: СӨБ -ын хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.

Дээшүү тал	Сул тал
<ul style="list-style-type: none"> Барилга байгууламж нэмэгдэж байна Хүүхэд бүрийн хөгжилд ахиц гарч байна Эрүүл ахуйн шаардлага ханган ажилладаг Багшийн эрүүл мэнд анхаарч ажилладаг.	<ul style="list-style-type: none"> Байр багтаамж муу, багшийн ачаалал их 1 бүлэг хэт олон хүүхэдтэй, 1 хүүхдэд оногдох хувьсах зардал бага Нэг хүүхдэд ногдох талбай, агаарын хэмжээ хүрэлцэхгүй
Боронж	Зэрхишээ

	<ul style="list-style-type: none"> Хамран сургах тойргийн хүүхдийг буртгэж хамруулах Хаягын буртгэлийг цэгцлэх, гадаад оронд явсан хүүхдийг хасаж тооцох 	<ul style="list-style-type: none"> Цэцэрлэг бүр харилцан адилгүй 1 хүүхдэд ногдох хувьсах зардал цалинд хүрэлцэхгүй
--	--	---

Зорилт: Бага боловсролын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг тэгш хангана.

Давуу тал	Сүй тал
<ul style="list-style-type: none"> Багш бүр жигд, тэгш хөгжих боломжтой Дэд бүтэц /зам тээвэр харилцаа холбоо/ маш сайн Эцэг эх хүүхдийнхээ боловсролд анхаардаг /малчин өрхийн тоо цөөн/ Суралцагчдын тоо цөөн хүрч ажиллах боломжтой. Зорилтот бүлгийн хүүхдээ дэмжих орчин сайн. <p>Боломж</p> <ul style="list-style-type: none"> Орон нутагт дутагдалтай мэргэжлийн багшиг бодлогоор дэмжих Хамтын ажиллагаанд түшиглэх Энэгээ хийн хандлагыг барчлах Ганцаарчилсан сургалтын хотолбөр, ажиллах чадварыг ажлын байран дээр хөгжуулах 	<ul style="list-style-type: none"> Багшах боловсон хучний дутагдалтай Эрсдэлд өртөх магадлал өндөр Эцэг эхчүүд, боловсролыг үнэлэх үнэлээмж муу. ХБХ-тэй тулж ажиллах туршлага, дутмаг, мэргэшээгүй Сургуулийн барилга чанар муудсан. <p>Бэрхшээл</p> <ul style="list-style-type: none"> Багш бэлтгэх тогтолцооны бодлого алдагдах Ажлын байр-цөн, амжиргааны түвшин доожuur Монголчуудын амьдралын онцлог /хүүхэдтэйгээ сир байж хэтний зорилтыг нь ухааруулдагтуй/ Насан түрүүдээ боловсрох, цаг ямарг хөгжих хэрэгцээг ойлгохгүй
<ul style="list-style-type: none"> Анги дүүргэлт Боловсон хүчин (хангалт) Хамтын ажиллагаа ЭНШ –ын НУ, МХ-ийн хичээлийн гүйцэтгэл Хүүхдийн тоо цөөн, эцэг эхийн амьдралын боломж сайн 	<ul style="list-style-type: none"> Сурах бичиг Чадварлаг багш хомс Сургалтын орчин Сэтгэл зүйч Мэргэжил сонголт(оновчгүй) Мэргэжилтэн дутмаг

Зорилт: Суурь, ахлах боловсролын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг тэгш хангана.

Давуу тал	Сүй тал
<ul style="list-style-type: none"> Анги дүүргэлт Боловсон хүчин (хангалт) Хамтын ажиллагаа ЭНШ –ын НУ, МХ-ийн хичээлийн гүйцэтгэл Хүүхдийн тоо цөөн, эцэг эхийн амьдралын боломж сайн 	<ul style="list-style-type: none"> Сурах бичиг Чадварлаг багш хомс Сургалтын орчин Сэтгэл зүйч Мэргэжил сонголт(оновчгүй) Мэргэжилтэн дутмаг

Багасын	Баруундарт
<ul style="list-style-type: none"> • Дад бугац • Амьдрах орчин • Шинэ барилга • Их дээд сургуулийн хувавар хангалттай • Дад бугац хөгжсөн • Мэргэжил дэашлүүлэх • Харилцаа холбоо хөгжсөн • Байр сууц (амьдрах орчин сайн) 	<ul style="list-style-type: none"> • Эцэг эхийч хариуцлага сул • Дотуур байоны хувцасцаа • Амьдралын түвшин • Хүүхэд хөгжлийн овдон • Сургалтын тав • Сургалчид айнгийн төвд суралцах сочиохолтой • Суралцагч өөрөдийн чадвараа хөгжүүлэх орчин тун баатай • Стандарт сул хичээлийн байртай

Зорилт: Хүүхэд хамгааллын бодлого,

Нийтийн	Баруундарт
<ul style="list-style-type: none"> • Тусlamж дэмжлэг • Оролцроны булгээр дамжуулан хүүхэд хүүхэддээ чөгөөлж байна • Хүүхдийн хамтын ажиллагаа сайн • Мэргэжлийн нийгмийн ажилтнаар хангагдсан. 	<ul style="list-style-type: none"> • Суурь судалгаа үнэн зөв гарахгүй байна • Төгш хамоуулах боловсоолын орчин бүрдээгүй • Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах туршилагагүй • Сэтгэл зүйч • Хүүхэдтэй ганцаарчилж уулзах танхим • Хувь хүний неец хадгалагдахгүй • Хүүхэд хөгжүүлэх газар байхгүй

Багасын	Баруундарт
<ul style="list-style-type: none"> • Хамтран ажиллах байгууллага • Залуу багш хүүхэдтэй ажиллах эргэ зүйд суралцаж байна /О/Б/ • Бие дааж суралцах • Санасчлаге 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Эцэг эхийн оролцоо сул ◦ Харилцаа хандлага сул ◦ Мэдээлэлд ач холбогдол өгддүүлж /Х.Х/

Орчны шинжилгээний ур дундаж нэгтгэх SWOT хүснэгт /СӨҮЛ УРЛАГ/

Зорилт: 1 Ундэсний учэт зүйл, уламжлалт ёс соёлгоо дээдэлж, иргэдийг соён гэгээруулж, соёл урлагийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх

Давуу тал	Сул тал
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Говьсүмбэр аймаг болон зэргэлдээ аймаг сумын хүн амд аялан тогтолцоор Боржигин ёв соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх үйл ажиллагааг идэвхитэй явуулж, улс, бүсийн уралдаан тэмцээнд амжилттай оролцож байна. ✓ Аймагтаа ганц үйл ажиллагаа явуулж буй мэргэжлийн урлагийн байгууллага тул улс бүсийн хэмжээнд өрсөлдөх, бүтээлч үйлдвэрлэл, соёлын аялал жуучлалыг хөгжүүлэх бүрэн боломжтой. ✓ Уран бүтээлч, ажилтнуудын дийлэнхи нь залуучууд байгаа нь цаашид байгууллагын өрсөлдөх чадварт эерэг нелөө үзүүлэх нөхцөл бүрдсэн. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Стандартын шаардлага хангасан барилга байгууламжгүй ✓ Төсвөөс тодорхой хэмжээний санхүүжилт авдаг боловч хүрэлцдэггүй, нэмэлт санхүүжилт бүрдүүлэх боломж эрх зүйн хувьд хязгаардмал учраас үйл ажиллагааны хөрвөх боломжийг хязгаарлах, зах зээлд өрсөлдөхөд хүндрэл учирдаг. ✓ Тоног төхөөрөмжийн хангалтыг сайжруулах ✓ Иргэд үйлчилүүлэгчдийн
Боломж	Бэрхшээл
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Төрөөс сүүлийн жилүүдэд соёл урлагийн байгууллагуудыг анхаарч, дэмжлэг үзүүлж эхэлж байгаа нь хөгжих таатай боломж бүрдэж байна. ✓ Орон нутгийн удирдлага чуулгын үйл ажиллагааг дэмжиж хамтран ажилладаг. ✓ Боржигин ёв соёлын өлгий нутагт байгаа нь өөрийн онцлог бүхий бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгож, өрсөлдөх боломж байна. ✓ Хүн амын урлагийн эрэлт нэмэгдэх хандлагатай, хүүхэд, залуучууд урлагийн боловсрол авах сонирхолтой байгаа нь театр үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэх нөхцөл бүрдэж байна. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Аймгийн зам харилцаа, дэд бүтэц сайн хөгжсөн боловч хүн ам хэт цөөн байгаа нь үйл ажиллагааныхаа цар хүрээг өргөжүүлэхэд хүндрэлтэй. ✓ Хүн амын амьжиргааны түвшин доогуур байгаа нь үзвэр үзэх давтамж цөөн байх шалтгаан болж байна.

Зорилт: 2 Номын сангийн хуулийг хэрэгжүүлэх

Давуу тал	Сул тал
-----------	---------

<ol style="list-style-type: none"> 1. Үйл ажиллагаа тогтмолжсон 2. Ажиллах, туршлага дадал бүхий мэргэжлийн боловсон хүчинээр хангагдсан 3. Номын сангийн LIB-4 цогц программ хангамжийг үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж, үйлчилгээг автоматжуулан, электрон каталогийг бий болгосон 4. Монголын болон Дэлхийн шилдэг зохиол бүтээлээс бүрдсэн өргөн сонголт бүхий 9000 гаруй номын фондтой 5. - Төрийн болон төрийн бус байгууллагууд, зохиолч, уран бүтээлчидтэй хамтран ажилладаг 	<p>Сул тал:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Номын сангийн зориулалтын стандартын байргүй - Номын сангийн орчны нехцөл, үйл ажиллагаанд тавих шаардлага MNS 5742:2019 стандартын шаардлагад нийцсэн үйлчилгээний төрөлжсэн зориулалтын танхимууд байхгүй - Сан хөмрөгийн баяжилт хийхэд төсөв бага - Ном хэвлэлийг бүрэн болон хэсэгчилсэн цахим уншлагын үйлчилгээнд оруулах боломжгүй
<p>Боломж</p>	<p>Бэрхшээл</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мэдээллийн технологид сууринсан Номын сангийн цахим үйлчилгээг өргөжүүлэх: 2. Хүний нөөцийн чадавхийг дээшлүүлэх: 3. Улсын болон бусад аймгийн номын сангийн хамтын ажиллагааны уламжлалыг нэвтрүүлэх 4. Иргэдийн гар дээрхи ганц хувь бүтээл, гар бичмэл, ховор ном судрыг сурьальжлан олох 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Байгууллагын тэргүүлэх чиглэлийн мэргэжлийн боловсон хүчиний шилжилт хөдөлгөөн /шилжих, тэтгэвэрт гарах гэх мэт/ 2. Хүний нөөцийн хөгжил, бүтээлч санаачлага сулрах 3. Давтагдашгүй хүчин зүйлсийн эрсдэл, нийгэм, здийн засаг, улс төреес шатгаалан удирдлага, зохион байгуулалтын өөрчлөлт 4. Техник технологийн үсрэнгүй хөгжлийн хоцрогдол 5. - Байгалийн гамшиг, сүйрэл, хүний гоц халдварт өвчний хорио, цээр

Зорилт: 3 Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх

Давуу тал	Сул тал
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мэргэжлийн боловсон хүчинтэй 2. Албан хаагчдын нийгмийн баталгааг сайн хангадаг 3. Техник хангамжийн хангалт сайн 4. Хүн амын дунд мэдээлэл хүргэлт түгээлт сайн 5. Залуу боловсон хүчинтэй 6. Сургалтын хэрэглэгдэхүүн сайн 7. Ажлын хуваарлалт сайн 8. Удирдлага зохион байгуулалт сайн 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зориулалтын барилгагүй 2. Үзмэр баяжуулах төсөв санхүү дутмаг 3. Барилга байгууламжийн зай талбай бага, боловсролын сургалт явуулах зай талбай бага 4. Орон тоо дутмаг 5. Ажлын давхцал, ачаалал их 6. Гамшигийн үед ажиллах ур чадвар муу 7. Орон нутгийн хүмүүсийг танихгүй 8. Хүнд ажлаа ойлгуулах чадвар муу

<p>9. Ажилчдын харилцаа хандлага сайн 10. Цахимд ажиллах ур чадвар сайн 11. Сургалт явуулах ур чадвар сайн 12. Баримт бичиг боловсруулалт сайн 13. Ажлын байранд хөрвөх чадвар сайн 14. Багаар ажиллах чадвар сайн</p>	<p>9. Орон нутгийн талаар мэдлэг, мэдээлэл муу 10. Мэдээлэл солилцох тал дээр дутмаг 11. Ажлын туршлага дутмаг 12. Үзмэрийн баяжилт цөөхөн 13. Судалгааны арга барил, арга зүй тааруу, судалгааны ажил хийдэггүй 14. Хүний нөөц тогтвортгуй Мэргэжлийн хүний нөөц аймагт дутмаг 15. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд хамрагдалт муу</p>
Боломж	Бэрхшээл
<p>1. Боржигин судлалын төв музей болон хөгжих боломжтой 2. Шинээр байрны зураг төсөл хийгдэж байна 3. Аймаг орон нутгийн дэмжлэгийг авах боломжтой 4. Салбарт хэрэгждэг хууль тогтоомж, дүрэм журам ихтэй 5. Цөөхөн хүн амтай 6. Боржигин 17 сумдаар явж судалгаа хийх, үйл ажиллагаандaa татан оролцуулах боломжтой 7. Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах боломжтой 8. Дэд бүтэц сайтай. 9. Сургууль, цэцэрлэг цөөн 10. Туршлага судлах боломжтой</p>	<p>1. Гал түймэр, газар хөдлөлтийн эрсдэлтэй 2. Стандартын барилга байхгүйгээс үзмэрийн хадгалалтанд сөргөөр нөлөөлөх 3. Унаагүй учир үл хөдлөх дурсгалд хяналт тавих боломж муу байгаагаас хууль бус малтлага гарах</p>

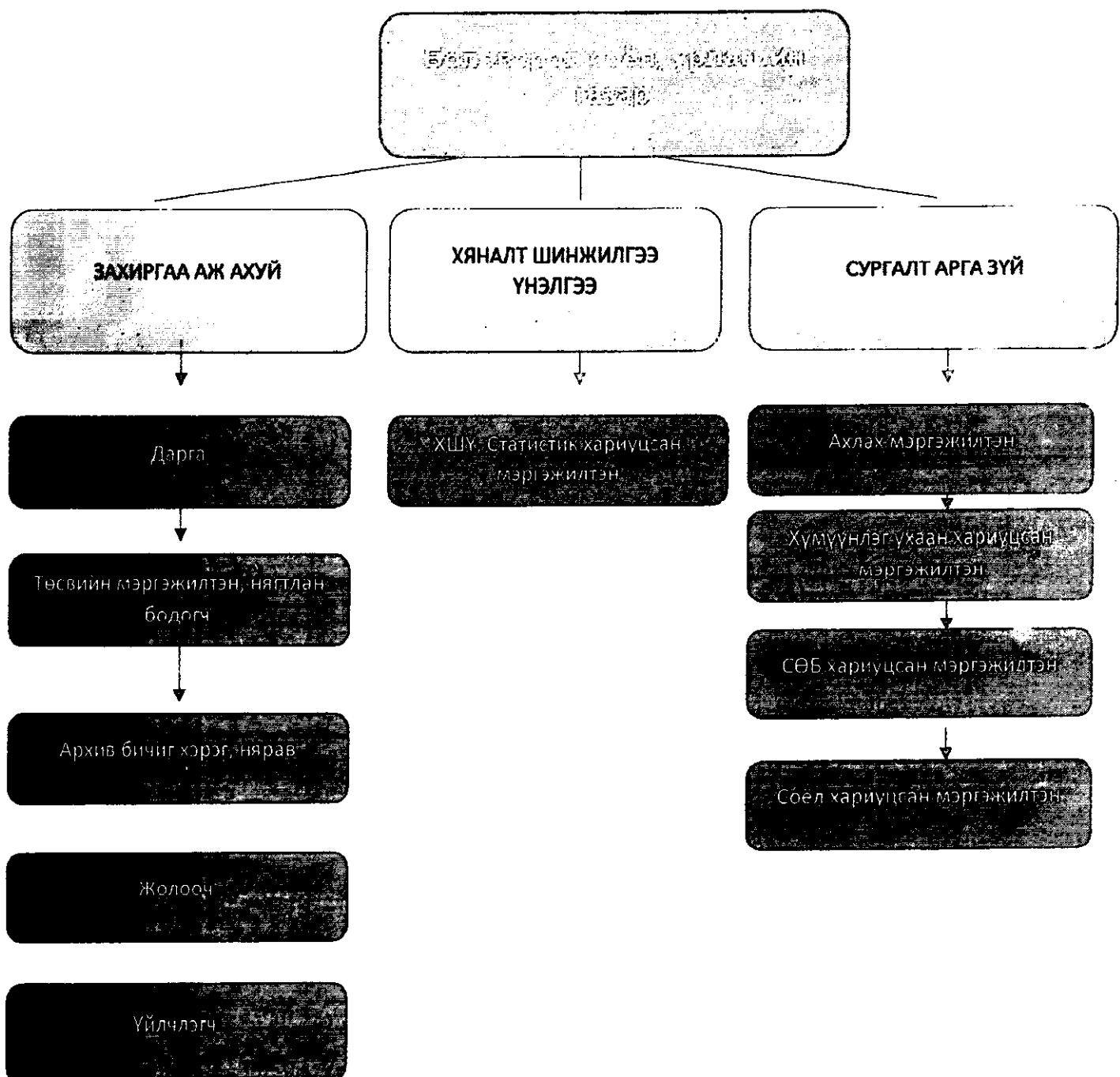
Зорилт: 4 Музейн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх

Давуу тал	Сул тал
<p>1.Бүртгэн баримтжуулалт сайн 2.Үзэсгэлэн дэглэх боломжтой 3.Сургалтын хэрэглэгдэхүүн сайн 4.Сургалт явуулах хүний нөөктэй 5.Сургалт явуулах ур чадвартай 6.Хүүхэд үнэ төлбөргүй үзүүлж байгаа</p>	<p>1. Үзмэрийн цуглувуулга, дэглэлтийн үзэл баримтлал байхгүй 2. Үзмэрийн үзүүлэг дэглэлтийн төлөвлөгөө байхгүй 3. Сургалт явуулах тоног төхөөрөмж техник хэрэгсэл дутмаг, ширээ сандал байхгүй, 4. Судалгаа хийх зардал бага 5. Судалгааны эмхэтгэл ном, гаргах санхүүжилт байхгүй 6. Мэргэжил арга зүй муу байдаг 7. Үзмэр дэглэн шинэчлэхэд үзмэрийн тоо цөөн 8. Хүүхэд музей үзэхэд багтаамж бага</p>

<p>7.Үнэ төлбөрийн тариф өөрсдөө тогтоох боломж нөхцөл бүрдсэн</p> <p>8.Мэргэжлийн хүний нөөцтэй</p> <p>9.Үзмэрийг бүртгэн баримтжуулах програмтай</p> <p>10.Боржигин сумдуудад судалгаа хийх судлагдахуунтай</p> <p>11.ЭШХурал жил бүр хийж эмхтгэл сэтгүүл, DVD гаргасан</p> <p>12.Байгууллагад судалгааны ном, гарын авлагатай</p>	<p>9. Орон тоо хүрэлцэхгүй дутмаг</p> <p>10. Сургалт явуулах орчин муу</p> <p>11. Албан хаагчдад соёлын өвийг бүртгэн баримтжуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл дутагдалтай / Дрон, JPS, зургийн аппарат, камер, лазэр метр, бусад хэмжигчүүд /,</p> <p>12. Сан хөмрөгийн стандартын тавиур байхгүй</p> <p>13. Хүний нөөцийг сургах, давтан сургалтанд хамруулах, мэргэшүүлэх шаардлагатай</p> <p>14. Боловсролын ажлыг ЕБС хичээлүүдийн хөтөлбөрт оруулан уялдуулах, хамтын ажиллагааг сайжруулах</p> <p>15. Сонсголын бэрхшээлтэй иргэдэд музей тайлбарлах чадвар тааруу</p>
<p>Боломж</p>	<p>Бэрхшээл</p>
<p>Соёлын үйлдвэрлэл бүтээгдэхүүн бий болгох, худалдан борлуулах</p> <p>2.Үзмэртэй шууд харьцах албан хаагчдад 8 жил тутам 1 жилийн цалин өгч нийгмийн асуудалд дэмжсэн.</p> <p>3.Иргэдийн гар дээрх үзмэрийг нээж илрүүлэх боломтой</p> <p>4.Хүн ам цөөтэй, газар нутгийн хэмжээ бага учраас нийт хүн амын 80% хүрэх боломжтой</p> <p>5.Соёлын өвийн боловсролыг ЕБС-ийн хичээлийн цем хөтөлбөрт тусгах</p> <p>6.Орон нутгийн судлаачид, Боржигин судлалаар мэргэшсэн эрдэмтэн судлаачид, 7.Боржигин сумдын удирдлагуудтай хамтарч ажилладаг</p> <p>8.Боржигин овогтон холбоо ТББ аймагт байгуулагдсан</p> <p>9.Иргэдийн гар дээр хадгалагдаж байгаа соёлын үнэт үйлсээр үзэсгэлэн гаргах</p> <p>10 . Музейн хайгуул, малтлага судалгааны</p>	<p>1.Стандартын байргүй улмаас тусгай зөвшөөрөл цуцлах магадлал өндөр</p> <p>2.Сан хөмрөгийн өрөө жижиг учраас үзмэрийн онцлог шинж хадгалалтын нөхцөл байдлыг харгалzan төрөлжүүлээгүйгээс үзмэр гэмтэх аюултай</p> <p>3.Шатахуун түгээгүүр, тэсэрч дэлбэрэх, дэгдэмхий бодис хадгалах барилга байгууламжаас 1000 метрийн дотор музейн барилга байна.</p> <p>4.Боловсролын танхим байхгүй, ширээ сандал огт байхгүйгээс сургалт явуулах орчин муу</p> <p>5.Иргэдийн гар дээрх үнэ цэнэтэй өв үзмэр худалдан авах зардал байхгүй</p> <p>6.Музейд вертуаль, AR техник, технологийн дэвшилийг нэвтрүүлэхэд санхүүг аймгийн тесэв тусгах</p> <p>7.Соёлын өвийг эрэн сурвалжлах, нээн илрүүлэх, бүртгэн баримтжуулах, эрдэм шинжилгээ судалгаа хийхэд машин, байхгүй.</p>

<p>ажлыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хийх</p>	<p>8. Сүмбэр сумын бүртгэл мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажилтан байхгүй.</p> <p>9. Сургалт зардал хүрдэггүй, уралдаан тэмцээн зардал байхгүй</p>
---	--

5. БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА, ЗУРАГЛАЛ

**2020-2024 ОНД ХӨГЖУУЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
БОЛОВСРОЛ СОЁЛ УРЛАГИЙН ГАЗРЫН ОРОН ТОО**

№	Албан тушаалын нэр	Орон тоо	Албан тушаалын ангилал, зэрэглэл
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ АЛБАН ТУШААЛ			
1	Дарга	1	T3-9
2	Ахлах мэргэжилтэн	1	T3-6
3	Математик, статистик хариуцсан мэргэжилтэн	1	T3-5
4	Хүмүүнлэгийн ухаан хариуцсан мэргэжилтэн	1	T3-5
5	СӨБ хариуцсан мэргэжилтэн	1	T3-5
6	Соёл урлаг хариуцсан мэргэжилтэн	1	T3-5
ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАН ТУШААЛ			
11			
12	Архив, бичиг хэргийн ажилтан	1	TY-5
ГЭРЭЭТ			
17	Жолооч	1	
	Үйлчлэгч	1	

ЗУРАГЛАЛ / бүдүүвч /

Нийтийн нэр	Хүчин	Хөгжлийн төсөв	Хөгжлийн төсөв	Хөгжлийн төсөв
Ерөнхий чиг Ургийн нэр: Боловсролын хууль Зорилт- 1“Боловсролыг дэмжих арга дэмжээ”-г хэрэгжүүлнэ. Хэрэгжүүлнэ.	1.“Боловсролыг дэмжих арга дэмжээ”-г хэрэгжүүлнэ.	Боловсролыг дэмжих арга хэмжээ 100% хэрэгжинэ. Санхүү жилт Нэмэгдсэн байна.	Боловсролыг дэмжих арга хэмжээ 100% хэрэгжинэ. Санхүү жилт Нэмэгдсэн байна.	Боловсролыг дэмжих арга хэмжээ 100% хэрэгжинэ. Санхүү жилт Нэмэгдсэн байна.
Зорилт -2 Суралцаачдээ эзлэлтий сургалтын орчны бурдуулж, хүргээхий нэмэгдүүлэх, хэрэгцээт хүүхдийг сургууль, цэцэрлэгт суралцаачдээ богомжий бурдуулна	1.Шивээговь сумын 3 дугаар сургууль, Сумбэр сумын 2 дугаар сургуулиудын шинэ барилга, 2 дугаар сургуулийн дотуур байрны засвар, 1,5 дугаар сургуулийн өргөтгэл, 3,6 дугаар цэцэрлэгийн өргөтгэл,3,5 дугаар цэцэрлэгийн их засвар, 4 дугээр сургууль,цэцэрлэгийн шинэ барилгын зураг хийнэ бурдуулна	Сургууль,цэцэрлэг бур сургалтын таатай орчин бурдуулна.	2 дугаар сургуулийн барилга, 5 дугаар цэцэрлэгти йн 2 өргөтгэл дусна.3 дугаар сургуулийн барилга эхэнэ.3 дугаар цэцэрлэгти йн өргөтгэл барилгаж, 3,6 дугаар цэцэрлэгийн өргөтгэл барилгаж,3,5 дугаар цэцэрлэгийн их засвар хийгдэнэ, 4 дугээр зураг хийгдсэн.	Сургууль барилгын зураг хийгдсэн.

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зорилт -3 Сургуулиудын МХТ -ын орчин нөхцлийг сайжруулах	1,2,5 Дугаар сургуулийн Мэдээлэл зүйн кабинетийг шинчилэх	Мэдээлэл зүйн 3 танхим шинчилэнэ.	1,2,5 дугаар сургуулийн МХТ -ын танхим Компьютер гүй хүүхэд хичээллэх бололцоог уй	Мэдээлэл зүйн 3 танхим шинчилэнэ.	Улсын болон орон нутгийн төсөв
		Ундсан чиг Ургийн нэр: Сургуулийн өмнөх боловсрол	Яслид хамрагдах 0 хүүхдийн тоо	75	Улсын төсөв
Зорилт – СӨБ -ын хамран сургалтыг Нэмэгдүүлнэ	1 хүүхдийг хамруулах	СӨБ -д хамрагдах хүүхдийн настайг 3-5 нас болгох, хамралтыг нэмэгдүүлнэ.	-д 97,8 хамрагдалтын хувь	98	Улсын төсөв
		3. 5 настай хүүхэд бүрийн сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг хангана.	5 настай хүүхдийн цээрлэгт хамрагдлалт	97,1 100	Улсын төсөв
		4.Хүүхэд харах үйлчилээ	Хамрагдсан хүүхдийн тоо	5 15	Улсын төсөв
		Ундсан чиг Ургийн нэр: Бага, суурь, бураэн дунд боловсрол Зорилт – 1 Боловсролын чанар тэгээний хүртээмжийг хангана.	6-8 настай хүүхдийг сургуульд бураэн хамруулах	Бага боловсролын хамран сургалтын хувь	100 100
			Эх хэлний чадамжтай, суралцаа барилг эзэмшиүүлнэ.	Унших чадвар	38 50
			Амьдрах ухаан, шинжлэх ухааны суурь мэдлэг чадвар, бие даан бүтээлчээр суралцах чадамж эзэмшиүүлэх Хөндөнгийн үнэлгээ	Чанарын үзүүлэлт /улсад/	37 40
			Мэргэжлийн чиг оптох ЭНШ	Баримжаа Улс, аймгийн дундаж үнэлгээний ахиц	510 515

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

19

<p>Боржигон өв орон нутгийн хөтөлбөр сургалтын хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Боржигин өв, соёлыг өlyгүүлэн хөгжүүлэх 2 хөтөлбөрийг хэвлэх, сургууль, цэцэрлэгт сургалтанд нэвтрүүлэх</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>Орон төсөв</p>
<p>ЕБСургалтын чанарыг олон улсын PISA хамрагдаж, үнэлгээний арга зүйд суралцана.—</p>	<p>Үнэлгээний арга 13 багш зүйд багш нар суралцах, длаалга врын сантай болно.</p>	<p>13 багш</p>	<p>80 багш, 20000 даалгавартай сантай болох</p>	<p>Орон төсөв</p>
<p>НТБ-ын төвийг нээлттэй төлөвшүүлнэ.</p>	<p>НТБ төвийг байгуулан, тогтолцоог болно.</p>	<p>Дүйцэн хөтөлбөрийг сургууль түшигэх хэрэгжүүлэг, 36 хүн хамрагдаж аж байна.</p>	<p>НТБ төвийг болно.</p>	<p>Улсын орон төсөв</p>
<p>Зорилт – 2 Боловсролын салбарын үндэсний хөтөлбөрүүд</p>	<p>1. Тогтвортой хөгжлийн боловсрол хөтөлбөр 2. “Чадварлаг батш” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх</p>	<p>Сургууль, цэцэрлэгт тогтолц хэрэгжүүлэх.</p> <p>“Чадварлаг батш” хөтөлбөр хэрэгжинэ.</p>	<p>Хөтөлбөр өр хэрэгжиж байгаа</p>	<p>Улсын орон төсөв</p>

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

20

3. “Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр III”	Иргэдийн Монгол бичгийн чадварыг Нэмэгдүүгүнэ.	Монгол бичгийн хөтөлбөр зөвхөн болговср олын салбарг хэрэгжиж байна.	Иргэд, төрийн албан хаагчдын 75%-д, Монголд бичиг түгзэнэ.	Улсын орон нутгийн төсөв болон орон нутгийн төсөв
	3. Сургуулийн хоол Уйлдвэрлэл, Уйлчилгээг дэмжих үндэсний хөтөлбөр,	“Үйдийн хоол хөтөлбөр”-ийг сургууль бург хэрэгжүүлнэ.	“Үйдийн цай” хөтөлбөр Р хэрэгж эг.	Бүх сургуулийг хоол Уйлдвэрлэл явуулах тоног төхөөрөмжөөр хангана.
				Улсын орон нутгийн төсөв болон орон нутгийн төсөв

Ерөнхий чиг Ургийн нэр: Хүүхэд хамгааллын бодлого

Үндсан чиг Ургийн нэр: Хүүхэйн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль,

Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Зорилт – 1 Хүүхдийн хөгжил өрдийн сургууль, хөгжлийн сургах, хөгжих бүрдүүлнэ. Хүүхэд хамгааллын хөтөлбөр, Хүүхэд бодлого, Тусгай хэрэгцээт хүүхдийг цэцэрэгт боломжийг – ХБХ бурийг – болон нутгийн төсөв

Хүүхэд хамгааллын хөтөлбөр, Хүүхэд хамгааллын бодлого, Тусгай хэрэгцээт хүүхдийг цэцэрэгт боломжийг – ХБХ бурийг – болон нутгийн төсөв

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Боловсролын хүүхэд, хамгаалын бодлого хэрэгжүүлэх хангдаах	салбарт дахь хүүхэд хамгаалын бодлого хэрэгжүүлэх	Цэцэрлэг, сургууль хүүхэд хамгаалын бодлого хэрэгжүүлэх.	Хүүхэд хамгаал лын бодлого той ч хэрэгжи лт хангарт гүй	Цэцэрлэг, сургуулийн хүүхэд хамгаалын бодлого 100% хэрэгжинэ	Улсын болов орон төсөв	Улсын болов орон нүүтийн төсөв
Боловсролын орчинд, урьдчилан сэргийлэх	байгууллагын хүчирхийлгээс 100%	Хүүхэд эрсдэлд орох некхүчийг судалж, асуудлыг шийдвэрлэх	Эрсдэли йн унэлгээ хийдэг ч ур дүн багатай	Хүүхэд эрсдэлд орох некхүчийг судалж, асуудлыг 100% шийдвэрлэх	Улсын болов орон төсөв	Улсын болов орон нүүтийн төсөв
Зорилт-1	Салбарын хэмжээнд өр төлбөрүү ажиллах	1. Тусгай шилжүүлэгт өр төлбөр үүсгэхгүй байх;	Зориулалтын Салбараар өргүй ажиллах	Сургуул ийн цаалих төсөв хурээлцэ эгүй	Салбараар аудитын зөрчилгүй болов	Улсын төсөв
Зорилт-2	Санхүүгийн хянгалт, дээшлүүлнэ.	1. Төсөв, санхүүгийн зарцуулалт, гүйцэтгэлийг хууль толгоомжийн дагуу ил тод мэдээллэх, дотоод, аудитын болон хянгалтын тогтолцоог хэвийн ажиллуулах;	Салбараар аудитын зөрчилгүй болох	Цэцэрл эг, сургуул ийн санхүүг ийн ажилтну уд туршлаг агийнээс аудиты н зөрчил байнга гардаг	Салбараар аудитын зөрчилгүй болов	Улсын төсөв

Ерөнхий чиг Уургийн нэр: Соёлын урлагийн борлого
Үндсэн чиг Уургийн нэр: Соёлын тухайн хууль, Соёлын өвийн хамгаалах тухай хууль, Номын санийн тухай хууль, Музейн

2020-2024 OHJEXELKWLWX CTPATETL NTELEBLGE 66

Лухай хууль		УТ, АОНХС 90,0 сая төгрөг	
1.1 Боржигтин түүний өв соёлыг түзэн дэлгэрүүлж, заплуу үед евлүүлэх, сургалчлан таниулах олон талт арга хэмжээг зохион байгуулах	-Зохион байгуулсан эвент хэмжээ тоо-1 сурталчилсан уралдаан тэмцээний тоо	2019 онд бийт бус өвийн 5 савын хүрэнд зохион байгуулж 5 аймгийн 15 сум хамрагдсан	Эвент тоо-1 5 аймгийн 17 сум
1.2 Сапбарын хүний неэцийг бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх тогтолцоог бий болгох, соёлын ажилтан, уран бүтээгчийн хөдөлмөрийн үнэлгээндээжийг дэшилүүлж, ажил эрхлэгтийг дэмжих, нийгмийн баталгааг сайжруулна.	-Мэргэжлийн боловсон хүчиний хангалт -Мэргэшүүлэх давтсан сургалтанд хамрагдасдын тоо Хүний нийгмийн баталгаа хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэ	80% 20% Батлагдсан хотолбо r-1	90% 50% 100%
Зорилт-1 Үндэсний үнэт зүйл, уламжлалт өв соёллоо дээдэлж, иргэдийг соён гэгээрүүлж, соёл урлагийн байгууллагудын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дэшилүүлнэй	1.3 Соёл урлагийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Соёл, урлагийн арга хэмжээний төлөвлөгөөг жил бүр батлаж, хөрөнгө төсөвлөх	Тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%
	1.4 Эх хэл, бичиг үзэг, түүх, соёлын мэдлэгийг гүнзгийрүүлэх, уран сайхан, гоо зүйн хүмүүжил	Байгууллагын албан хаагчдыг түүх, соёл	Тухайн байгуулсан

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

олгох	Монгол бичийн сургалтанд хамруулж, Монгол бичээр унших, бичих чадавхийг сайркуулана.	сургалт үн тоо-0 Хамрагдсан төрийн албан хаагчдын хувь-30	сургалт үн тоо-10 Хамрагдсан төрийн албан хаагчдын хувь-100
1.5 Бүх нийтийн соёл, урлагийн болсовсролыг дээшгүүлэх, соён гэгээрүүлэх ажлыг идэвхжүүлж, үндэсний нэгдмэл үнэт зүйлээр бахархах, эх оронч үзэл, нүүрлийн өв соёлыг таниулан сурталчилах	Бүхийн нийтийн соёлын болсовсролыг дээшгүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Батлагдсан хөтөлбөр-0	Батлагдсан хөтөлбөр-1
1.6 Үндэсний, сонгодог, орчин үеийн урлагийн төрлүүдийг жигд хөтжүүлж, хүн амд урлаг голого болсовсрол олгох	Боржигин соёлыг сурталчласан "Соёлын өдөр"-ийг Улаанбаатар хотноо зохион явуулах -2024	2011 онд зохион байгуулж, бурэн явуулах -2024	2024 онд чуулга, Номын сан, музей, Соёлын төв ОНХСан 80,0 сая төгрөг
	Засаг даргын Нэрэмжит Боржигин	Төрийн балон төрийн Хүний	ОНХСан 10,0 сая төгрөг

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

сумдын урлагийн наадам байгуулах	их зохион байгуулах	бус байгуул лага ААН хүний тоо- 500 хүн	тоо-800
Боржигин чүүлтүн барилгын ажлыг эхлүүлэх	Боржигин чүүлтүн барилгын ажлыг эхлэсэн байна.	2021 барилгы н ажил эхлэсэн байна.	2021- 2023 Боржиги н чуулгын стандар тын шаардл ага хангаса н байртай болсон байна.
1.7 Соёл байгууллагуудын нөхцөлийг шардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах	урлагийн орчин, сайжруулж, засварын ажил	2021 онд зураг төсөв хийгдсэ н байна	УТ, төгрөг засвары н ажлыг хийсэн байна.
Боржигин музейн засварын ажил	Боржигин музейн засварын ажил	2021 онд зураг төсөв хийгдсэ н байна.	УТ, 328,0 сая төгрөг
Нийтийн сангийн засварын ажил	Нийтийн номын их засварын ажил	2021 онд зураг төсөв хийгдсэ н байна.	Засвары н ажлыг хийсэн байна.
Шивээговь Суманд Тев, Суманд Спортын Цогцолборын	Баянтал Соёлын Баянтал Соёл, спортын Цогцолб орын	Баянтал сумын Соёл, спортын Цогцолб орын	УТ, ОНХСан 5,0 тэр бум

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

25

1.7 Соёл байгууллагудын нөхцөлийг шаардлагатай төхөөрөмжийр хангах	Барилга барина.	Зураг төсөв хийнэ. Шивээговь сумын Соёлын төвийн барилтын зураг төсөв хийгдсэн.	Номын тоо – 1500	ОАНХСан 110,0 сая төгрөг
		Шаардлагатай тоног төхөөрөмжийр хангаж, Аймаг, сумдын номын сангийн фондыг нэмэгдүүлнэ.	Номын тоо – 1256 ширхэг, 20,0 сая төгрөгийн номоор баяжуулса н. Эх соёл эх үндэс хөтөлбөрийн тоо-20	Узмэрийн тоо-1025
		Аймгийн музей, сумдын орон нутаг судлалын танхимины Узмэрийн сан хөмрөгийг нэмэгдүүлнэ.	Номын тоо – 22,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж өөр хангасан.	Узмэрийн тоо-1025
		2.1 Стандартад нийцсэн номын сангийн үйлчилгээг уншигчид Узулэх, уншлага дэмжсэн олон тайлт үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Хэвлэмэл номын тоо Цахим номын тоо Бэлэг хандивын номын тоо	Номын төсөв, төсөв төгрөг, 20,0 сая
Зорилт-2 Номын сангийн хульь			Хэвлэмэл номын тоо Цахим номын тоо 11500 Цахим номын тоо	Номын төсөв, төсөв төгрөг, 20,0 сая

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

24

		тоо -34 Бэлэг хандивы н номын тоо 237	тоо -150 Бэлэг хандивы н номын тоо 500	Шинэ болон сэдэвчилсэ н номын узвэслэнгэ	Шинэ болон сэдэвчилсэ н номын узвэслэнгэ	Нийтийн номын сан, Соёлын төв
2.2 Орон нутгийн номын сангийн сан хөмрөгийг баяжуулах, орон нүүтийн иргэний номын сангийн үйлчилгээнд өргөн хамруулах арга хэмжээг	Узэсгэлэн гаргалт, ном хэвлэл сурталчилах Too Хүүхдийн уншлагын дэмжих арга хэмжээ тоо Гэр бул насанд хүргчдийн уншлага дэмжих арга хэмжээ	Узэсгэлэн гаргалт, ном хэвлэл сурталчилс ан тоо-17 Хүүхдийн уншлагын дэмжих арга хэмжээ тоо-2 Гэр бул насанд хүргчдийн уншлага дэмжих арга хэмжээ-3	Узэсгэлэнгэ эр ном хэвлэл сурталчилс ан тоо-17 Хүүхдийн уншлагын дэмжих арга хэмжээ тоо-2 Гэр бул насанд хүргчдийн уншлага дэмжих арга хэмжээ-3	Узэсгэлэнгэ ийн тоо-45 Хүүхдийн уншлагын дэмжих арга хэмжээ тоо-10 Гэр бул насанд хүргчд ийн уншлага дэмжих арга хэмжээ-9	Узэсгэлэнгэ ийн тоо-45 Хүүхдийн уншлагын дэмжих арга хэмжээ тоо-10 Гэр бул насанд хүргчд ийн уншлага дэмжих арга хэмжээ-9	Нийтийн номын сан, Соёлын төв
Зорилт -3 Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль	3.1 Соёлын биет бус өвийг сурвалжлан шинжилгээ хийх журам, соёлын биет бус өвийг уламжлагчийг баримтжуулах, таниулах, өвлиен зөхийн байгуулах;	СББӨ-ийн өвлөн уламжлагчыг видэо дурс бичлэгээр баримтжуулсан тоо нийтэд Олон сурталчилан таниулах х чиглээлэ эр хийсэн	СББӨ-ийн өвлөн уламжлагч диг видэо дурс бичлэгээр баримтжуу лсан тоо- 30 Олон нийтэд	Баримтжуу лсан тоо-5 Олон нийтэд сурталч илан таниула х чиглээлэ эр хийсэн	СББӨ-ийн өвлөн уламжлагч диг видэо дурс бичлэгээр баримтжуу лсан тоо- 30 Олон нийтэд	СББӨ-ийн өвлөн уламжлагч диг видэо дурс бичлэгээр баримтжуу лсан тоо- 30 Олон нийтэд

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

хэмжээний тоо	арга хэмжээн ий тоо-2	сургалч илан таниулах чиглэлээр хийсэн арга хэмжээн ий тоо-10
3.2 Нутаг дэвсгөртээ соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль тогтоомжийн хангах, хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж шаардлагатай төсөв хөрөнгийг баталж, хянгальт тавих;	Үл хөдлөх дурсгалын тоо - 388 Гэрээгээр хамгаалж буй дурсгалын тоо-15	Үл хөдлөх дурсгалыг бүртгэн баримтжуулсан байна. Үл хөдлөх-388
3.3 Соёлын өвийг хамгаалахад илдэвх, санаачилгатай оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг Соёлын билтгээний уламжлаждах, явуулах, уралдааны хуульд заасан дэмжлэг үзүүлэх;	Урамшуулсан өвлөн уламжлаж тоо-СББӨ-ийн тоо-ААН-ийг урамшуулсан тоо алдаршуулан сургалтын тоо Өвлөн сургалчдын тоо	Урамшуулсан өвлөн уламжлаж тоо-3 СББӨ-ийн тоо-ААН-ийг урамшуулсан тоо-0 Шавь сургалтын тоо-3 Өвлөн сургалчдын тоо-300
		Урамшуулсан өвлөн уламжлаж тоо-10 СББӨ-ийн тоо-ААН-ийг урамшуулсан тоо-0 Шавь сургалтын тоо-3 Өвлөн сургалчдын тоо-340

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

28

Зорилт-4 Музейн тухай хууль	4.1 Соёлын өвийн талаарх мэдлэг олгох, түүнийг хамгаалах, сурталчлах арга хэмжээг гэр бүлийн соёл, хүмүүжлийн уламжлал болон боловсролын дамжуулан тогтолцоогоор хэрэгжүүлэх	Хүн амын санг хамгаалах, хүн бүр ураг удмаваа мэдэж, ерх бур хөтлөх үйийн бичгээ хэрэлкүүлэх	Сургалт нэлээвлэл ийн ажлын тоо - ажлыг 1200 Угийн бичиг хөтөлсө н 700 Угийн бичиг уралдаа наа тоо-1	Сургалт нэлээвлэл ийн ажлын тоо - 2000 Угийн бичиг хөтөлсө н 700 Угийн бичиг уралдаан темцээний тоо 20	Сургалт нэлээвлэл ийн ажлын тоо - 2000 Угийн бичиг хөтөлсө н 700 Угийн бичиг уралдаан темцээний тоо 20	ОНХСАН 10,0
		Узмэрийн тоо-1015 Зохион байгуулсан ЭШХ-ын тоо	Узмэрийн тоо-1015 ЭШХурлын тоо - 1	Узмэрийн тоо-1035 ЭШХ-ийн тоо-4	Узмэрийн тоо-1035 ЭШХурлын тоо-4	ОНХСАН төөрөг 20,0 сая
		3D,Vrbox орсон узмэрийн тоо Шинэчилгээн үзүүлэг дэглэлтийн тоо	154	Узмэрийн тоо-400 Шинэчилсээний Узүүлэг дэглэлтийн тоо 1	3D Узмэрийн тоо-400 Шинэчилсээний Узүүлэг дэглэлтийн тоо-2	Байгууллагын төсөөр
4.3 Соёлын өвийг бүрттэх, цуглуулах соёлын үнэт зүйлийг эрэн сурвалжлах, нээж ирүүлэх, бүртгэл мэдээллийн сан үсгэх, боловсрол танин мэдэхүйн ажил зохион байгуулах		Соёлын өвийн талаар сургалт зохион байгуулах Бүртгэл	Сургалтын тоо -50	Сургалтын тоо -50	90	Байгууллагын төсөөр

2020-2024 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, баяжуу улах, цахимжуулах	ИЙН евлен уламжл агчдын тоо 360 Ул хөдлөх евийн тоо 388 Биет евийн тоо 1015	380 408 1035	ОНХсан 5,0 сая түгрөг
4.3	Соёлын өвийг бүртгэх, цуглуулах соёлын үнэт зүйлийг эрэн сурвагжлах, наэж илрүүлэх, бүртгэл мэдээллийн сан усгэх, боловсрол тэнин мэдэхийн ажил зохион байгуулах	Музейн боловсролын хөтөлбөр боловсруулах Хамрагдасадын тоо	Хөтөлбө рийн тоо-1 Боржиги н байшин Боловсрол ын ажиглд, хамрагдас адын тоо- 3841	Хөтөлбө рийн тоо-3 Хамрагдас адын тоо - 7545

- Утас, факс: 70543160, 99079355
- E-mail хаяг: govisumber@mecs.gov.mn
- Вэб сайт: www.bolovsrol.gs.gov.mn

Стратеги төлөвлөгөө боловсруулсан: БСУГ-ын ахлах мэргэжилтэн С.Энх-Амгалан
 БСУГ-ын СӨБ хариуцсан мэргэжилтэн Б.Энхмэнд.
 БСУГ-ын статистик хариуцсан мэргэжилтэн А.Баярцэцэг
 БСУГ-ын төсөв хариуцсан мэргэжилтэн Н.Одонтуяа
 БСУГ-ын соёл хариуцсан мэргэжилтэн Б.Гарасан

Стратеги төлөвлөгөө хянасан: БСУГ-ын дарга
 А.Зургаанжин

—00—

